

boszkópnak ez a javított kiadása, ha nem is új a mindennapi életben (reklámok), új a tanítás folyamatában való alkalmazása. Sebestyén ennek az újszerű szemléltetésnek (úgy mellesleg említjük fel, hogy 1866 rossz dátum!) fiziológiai és pszichológiai indokolását keresi. Ő is „meghirdeti“ ennek szükségességét. Végül attól tart, hogy mivel ez magyar vívmány, magyar gondolat, már csak ezért sem fog kellő méltánylásban részesülni.

Magyar Tanítóképző. A márciusi számban a szerkesztő méltatja a Nemzetnevelők Könyvtára kiadványait. Ezek az irányított önképzésnek, amelyre minden tanítónak és tanárnak állandó szüksége van, kiváló eszközei. Nagymértékű elterjedésüket lehetővé teszi a kiadványok meglepő olcsósága. A könyvsorozat egyrészt a magyarságismeretet, másrészt a nevelői hivatástudatot kívánja megalapozni és kialakítani.

Kovács Vendel cikke: *Tanítónövendékeink megismerése.* Értékes gondolatai más iskolafajokban is gyümölcsözőek lehetnek. — A tanár növendékeit előlegezett jóindulattal fogadja. Ez később módosulhat; de felmerül a kérdés, vajjon ez a módosult vélemény eléggé objektív-e? A gyakorlati nevelő kevésbé használhatja a tudományos vizsgálati eljárásokat (próbák, ankétek, laboratóriumi megfigyelések és vizsgálatok). Alapos megfigyelések sokszor érthetővé teszik a gyermek pontatlanságát, kötelességmulasztását és módot nyújt a segítségére. Ilyen megfigyelések alapján típusok alakulnak ki előttünk, bár az egyes ugyanazon típusba sorozott tanulók között számos árnyalati különbség van. Első tennivaló a tanuló családi környezetének és körülményeinek megismerése. (A pár éve bevezetett szülői házat illető osztályfőnöki látogatások ezen a ponton mutatkoznak szükségeseeknek.) Fontos az is, hogy a szülők legalább évenként egyszer érdeklődjenek a tanároknál, főleg az osztályfőnöknél, akinek ajánlatos a tanulókról és a szülőkkal való beszélgetésekről naplót vezetnie. A tanulókat társadalmi körük szerint öt csoportba osztja. 1. A közalkalmazottak, állami, városi, községi altisztek gyermekei. A legjobb réteg. 2. Akiknek szülei gyermeküket szívesebben adták volna gimnáziumba. 3. Ipari tisztviselők, munkavezetők, gyári alkalmazottak gyermekei. Ezek gyermekeik iránt érdeklődők, belátók, de nagy részük politikailag szélsőséges felfogású. A szíves beszélgetés ezekre a szülőkre legtöbbször jó hatású. 4. Jómódú földműves szülők gyermekei. Az iskolával szemben közömbösek, zárkóztak. A közösséggel szemben kevés jóérzéssel vannak. 5. Szerény viszonyok között élő földműves, iparos és más szülők gyermekei. Ezek néha jó szellemi minőség esetén is kevésbé kitartóak. Az iskolával szemben mutatkozó idegenségüket kell legyőzni. Az osztályokba való soroláson kívül a tanuló egyénisége is megfigyelendő. Ilyen vizsgálódás alapjául szolgálhat először a tanuló élményeinek megismerése. Legjobb, ha az élmény elbeszélését kívánó dolgot az a tanár nem

osztályozza meg, az osztályfőnök végezteti, az iskolába lépés utáni első hetekben, s a felsőbb évek csak rendkívüli élményről számolnak be esetenként. Második megfigyelendő körülmény a tanuló magatartása (tisztelet, előzékenység, szolgálatkészség, gyengédség, hátrározottság, fegyelmezetlenség, pontosság, stb.). Ez leginkább a szabadabb mozgást megengedő gyakorlati órákon, kirándulásokon, játékok közben nyilvánul meg. Harmadik ismereti forrás a teljesítmény értékelése. A külső, csillogó képesség azonban nem azonos az erkölcsi értékkel.

Léky Gyula „*A nemzetnevelés problémaköréből*“ vet fel gondolatokat. Az emberi lélek nevelését csakis lelki alkatával egyező eszményeken át végezhetjük. Ezért kell a különböző lelki alkatok beható ismerete. A cikkíró Spranger nyomán hat lelki típust ismertet. Akit a haszonvágy vezet, az elméleti embert, az esztétát, a szociális embert, a hatalomra vágyót, és a vallásos típusú embert. Aki mindegyik sajátosságait ismeri, mindenki szívéhez megtalálhatja a legmegfelelőbb kulcsot.

A folyóirat „Irodalom“ című rovatában részletesen ismerteti Várkonyi Hildebrand két nagyértékű munkáját: *A gyermek testi és lelki fejlődése*, valamint a tavaly megjelent *A lelki élet zavarai* címűt.

Az áprilisi szám a mindig súlyosabbá váló tanítóhiány okaival foglalkozik két cikkben; *Sebestyén János: A tanítóhiány lelki háttere és Plavits M. Freniota: Idegenkedés a falusi tanítónői hivatástól*. Megállapításaik szerint a baj elsőrendű oka a fizetésnek más munkakörökkel szemben való szinte szegyszenteljes kicsisége, másik oka az, hogy a társadalom a tanítót és munkáját nem becsüli meg értéke szerint. E fő és túlnyomó gyakran fellépő okokon kívül szerepel még kisszázalékban a falusi és tanyai élettől való félelem, a szórakozás hiánya és a kezdő tanítónak munkával való túlterhelése is. Az okok megmutatják a segítség helyes módjait is.

A májusi számban a szerkesztő, *Molnár Oszkár Korszerű iskolaépületeket* kíván a sok rideg, kaszárnyszerű épületkomplekszum helyett.

Padányi-Frank Antal közgyűlési megnyitójában a *nevelői hitet* foglalkozik. Csak ez a nemzetben és ifjúságban való bizalom, hit oldhatja meg a nevelés nagy kérdéseit. Véleménye szerint általános kijelentéseknél többet, ér egyes esetek bemutatása; ezért a tanító-jelöltek által írt lelki önarajzok közül ismertet néhány jellemző és jellegzetes példát.

Jelitainé Lajos Mária a *leányok cselekvő hazaszeretetre való neveléséről* ír. Hogy a leányok a honvédelmi munkakötelezettségnek majdan megfelelhessenek, első tennivaló a testi edzés. Hozzá kell szoktatni őket a kitartó gyalogláshoz, aminek sokszor megkötője a nem megfelelő ruházat, főleg a magassarkú, mély kivágású cipő. Sportra is általánosabban kell a leányokat ránevelni. Szükséges a

lelki erő nevelése is. Ennek alapvető forrása a hit ápolása, a vallásosság. Lelkierő kell a kötelességteljesítéshez. A leányok iskolai érvényesülésük érdekében szorgalmasabbnak mutatkoznak a fiúknál, de nem szívesen vállalják a közérdekű munkát. Kistestvérük felügyeletével, ruhagondozással, állat- és növényápolással, házimunkákkal kell őket erre szoktatni. Lelki erő szükséges az engedelmességhez és a fegyelmezethez is. Általában jó magaviseletűek a leányok, de nem eléggé fegyelmezett viselkedésűek. Nevelnünk kell őket önfegyelmezésre, amire ma fokozott mértékben szükség van. Lelki erő kell a takarékosághoz is. Ide tartozik nemcsak a pénz, hanem az idő és energia kímélése is. Nyugalomra és a percek megbecsülésére kell nevelnünk. Az áldozatkészség, önállóság, leleményesség, önkéntes munkavállalás szintén a lelki élet nemesítői. Két általános újabb szervezet, a Leánylevente Egyesület és az Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálat kiváló nevelési tényezők ezen a téren. Részletesebben ismerteti a munkaszolgálat szervezetét és a munkatáborokba gyűjtött leányok mindennapi életét, tevékenységét.

Szamosfalvi Imre cikke: *Szülők Iskolája a tanítóképzés szolgálatában.*

Az Orsz. Középkisk. Tanóregyesületi Közöny 6. számában *Bence István* „*A módszeres olvasmányi óra az élő idegen nyelvi oktatásban*” cím alatt általános keretet mutat be, hogy melyik órarészletre hány perc fordítandó, s e részleteket miként kell feldolgozni. Nem sablont akar vele adni, hanem csak hasznos tájékoztatót főként a kezdő tanár részére.

A „*Forgácsokban*” a tanári minősítésről van szó. Minden munkát végző egyén csak akkor tud munkáján javítani, ha a munkája ellen szóló kifogásokról tud. A tanárokkal szemben fennálló titkos minősítés ezért egyoldalú; megállapítja — sokszor talán tévesen — a tanár munkájának értékét, de mivel eltitkolják előtte a kifogásokat, még legjobb akarata esetén sem tud rajta változtatni. Gávé *Béla* t. ü. főtanácsos ezért olyan minősítési tervszóról szól, amely lehetővé teszi a tanár ellen felmerült kifogások tudomásulvételét és a köz érdekében is álló munkamód-változtatást.

A 7. számban *Halász László* minden magyar tanárember szükséges és lényeges vonását rajzolja meg „*A magyar tanár lelki vonásai*” címen. Fontos ezeknek szem előtt való tartása azért, mert a középiskolai tanár keze alól kerül ki a nemzet vezető értelmisége. A magyar tanárság élete küzdelmes, de küzdelemre kell nevelnie a gondjaira bízott ifjúságot is.

A „*Figyelő*” című rovat alatt a szerkesztő ismerteti a kultuszminisztériumi költségvetési javaslat felsőházi tárgyalásának egyik fő pontját, *Halasy-Nagy József* bölcsészeti professzornak beszédét. Természetes, hogy a folyóirat csak a gimnáziumok és gimnáziumi tanárok érdekeit veszi ki a beszédből. Kiemeli a beszédből azt a